

Командант РВ и ПВО
генерал-потпуковник
Душко Жарковић

ХРАБРОСТ, СНАГА И ПАТРИОТИЗАМ

Способност да можете летети у свим метеоролошким условима, дању и ноћу, дејствовати различитим убојним средствима изузетне прецизности и разорне моћи по циљевима на земљи и у ваздушном простору, на свим даљинама, улива сигурност сваком појединцу и јединици. Храброст, снага и патриотизам припадника РВ и ПВО у одбрани државе и нашег народа чине нас поносним на наше претходнике, а наш трајан задатак је да негујемо сећања на њих и њихова херојска дела и наставимо стазама успеха.

Пише Драгана МАРКОВИЋ

Поводом Дана РВ и ПВО разговарали смо са командантом генерал-потпуковником Душком Жарковићем, сумирајући годину која је за тај вид Војске Србије била изузетно успешна. Шта је све конкретно урађено у набавци нових средстава, која су средства модернизована, колико су вежбе реализоване у 2022. години, као и непрестана обука подigli оперативну способност вида, а колико је за будућност РВ и ПВО битно поновно увођење Курса слушалаца резервних официра рода авијације, као и ваздухопловно одељење Војне гимназије – само су нека од питања која смо у разговору покренули. Сазнајемо и које новине очекују РВ и ПВО у 2023. години.

* ДАН РВ И ПВО ЈЕ НА КРАЈУ КАЛЕНДАРСКЕ ГОДИНЕ, КАДА СЕ И ИНАЧЕ СУМИРАЈУ РЕЗУЛТАТИ ОСТВАРЕНИ У ПРЕТХОДНОЈ ГОДИНИ. КОЈЕ ОД ЊИХ ИЗДВАЈАТЕ КАО НАЈЗНАЧАЈНИЈЕ У РАДУ РВ И ПВО У 2022. ГОДИНИ?

– Кључне анализе реализоване на свим нивоима у РВ и ПВО показале су да је година за нама била успешна и безбедна, да је ово година у којој смо наставили са опремањем савременим средствима и систе-

мимо, али и година борбе за већу исправност технике и подизање нивоа обучености.

Ратно ваздухопловство и ПВО је у континуитету вршило контролу и обезбедило заштиту суверенитета ваздушног простора Републике Србије. У овој години повећан је интензитет цивилног ваздушног саобраћаја, транспорт опасних материја ваздушним путем, али бележимо и експанзију употребе разних врста беспилотних летелица, уз сложену ситуацију у окружењу. Због свега тога, иако су ово наши стални задаци, истичем професионализам и одговорност сваког појединца и јединице који су допринели њиховој успешној реализацији.

Реализовали смо планиране садржаје обуке, од индивидуалне до колективне, а реализација вежби представљала је круну нашег обучавања. Посебно истичем заједничке вежбе са Копненом војском и јединицама за специјалне операције.

Оно што би свакако могло да карактерише годину за нама је наставак процеса набавки нових средстава и система наоружања и војне опреме као и обнављање ресурса, ремонт и модернизација кључних средстава. Опремање је позитивно деловало, како на унапређење способности вида РВ и ПВО, тако и на морал људи, који су свесни опредељености војног и државног руководства да

У наредној години очекује нас наставак опремања најсавременијим средствима и системима као што су транспортни ваздухоплови, вишенамениски хеликоптери, беспилотне летелице, ракетни системи и радарска средства. Завршавамо пројекат модернизације авиона МиГ-29 у потпуности и настављамо са модернизацијом авиона „орао“, РС за ПВД „куб“ и радара П-12.

се стање у виду значајно унапреди, подигне ниво способности и створе бољи услови за живот и рад људи.

* ОБУКА ПОЈЕДИНАЦА И ЈЕДИНИЦА ЈЕ У РВ И ПВО И 2022. ГОДИНЕ БИЛА ИНТЕНЗИВНА. ШТА БИСТЕ ИЗДВОЛИЛИ КАО НАЈЗНАЧАЈНИЈИ ПОМАК У ОБУЦИ, А ЧИМЕ СУ ЗНАЧАЈНО УНАПРЕЂЕНЕ ОПЕРАТИВНЕ СПОСОБНОСТИ ВИДА? ПОМЕНУЛИ СТЕ ЗДРУЖЕНА ДЕЈСТВА РВ И ПВО, КОВ-а И СПЕЦИЈАЛНИХ ЈЕДИНИЦА ВС КОЈА СУ УВЕЖБАВАНА.

– Током године наставили смо са преобуком наших припадника за новоуведена средства при чему истичем да су сви појединци успешно завршили тај део и то са највишим оценама. Један од сегмената који заслужује пажњу у подизању нивоа обучености јединица је примена искуства из савремених оружаних сукоба, која захтевају брзо прилагођавање појединца и јединице условима на бојишту. Истичем само неке и то: употреба даљински пилотираних ваздухоплова у припреми и извршењу додељених задатака, откривање, праћење и пресртање споролетећих циљева и циљева мале одразне површине, избегавање дејстава јединица ПВО применом различитих маневара, рад АРЈ за ПВД у условима електронских дејстава непријатеља.

Опремањем су створени потребни услови за ефикасно здруживање снага, а заједничка увежбавања и вежбе са КОВ-ом и специјалним јединицама подигнути су на знатно виши ниво у односу на предходни период. Ове године реализовали смо неколико здружених вежби, али и појединачних увежбавања са мешовитом артиљеријском бригадом, 72. бригадом за специјалне операције и 63. падобранском бригадом. У склопу здружених вежби реализована су и увежбавања са хеликоптерском јединицом МУП-а Републике Србије.

* У ПРЕТХОДНОМ ПЕРИОДУ ДОБИЛИ СМО НОВЕ ВАЗДУХОПЛОВЕ. У КОЈОЈ МЕРИ ЈЕ УВОЂЕЊЕ НОВИХ БОРБЕНИХ ВАЗДУХОПЛОВА УТИЦАЛО НА ПРОМЕНУ БОРБЕНЕ ОБУКЕ И ДОМЕН ЊИХОВЕ ПРИМЕНЕ, ПОСЕБНО У НОЋНИМ И СЛОЖЕНИМ МЕТЕОРОЛОШКИМ УСЛОВИМА, КАО И ДЕЈСТВИМА СА ВЕЋЕ УДАЉЕНОСТИ?

– Способност да можете летети у свим метеоролошким условима, дању и ноћу, дејствовати различитим убојним средствима, изузетне прецизности и разорне моћи по циљевима на земљи и у ваздушном простору, на свим даљинама, улива сигурност сваком појединцу и јединици.

Карактеристике новоуведених ваздухоплова пружају огромне могућности, али

истовремено захтевају одређено време да би до аутоматизма били способни да их искористите. Најспособнији појединци који су завршили преобуку били су носиоци израде програма и планова летачке обуке и носиоци извођења обуке за употребу ваздухоплова у ноћним и сложеним метео-условима. Управо на вежбама током године приказана је ова способност. Нажалост, због ограничених просторних могућности наших полигона нисмо били у могућности да практично реализујемо стварна дејства ваздухопловима на великим даљинама, већ смо извршавали само фиктивна дејства.

* АРТИЉЕРИЈСКО-РАКЕТНОМ СИСТЕМУ ЗА ПРОТИВ-ВАЗДУХОПЛОВНУ ОДБРАНУ „ПАНЦИР-С1“ ПРИДРУЖЕН ЈЕ ФК-3. КАКО КАО ИСКУСАН РАКЕТАШ ВИДИТЕ ПОДИЗАЊЕ КВАНТИТАТИВНОГ И КВАЛИТАТИВНОГ НИВОА ЗАШТИТЕ НАШЕГ НЕБА?

– Након више од 40 година део јединица РВ и ПВО опремљен је најсавременијим системима за противваздухопловна дејства, прво са АРС за ПВД „панцир-С1“, а од ове године и са РС за ПВД ФК-3. Могућности РС за ПВД ФК-3 да истовремено гађа далеко већи број циљева у односу на РС за ПВД „нева“ и „куб“, вишеструко већа зона уништења, отпорност на електронска дејства, једноставно речено далеко веће борбене могућности, знатно су утицали на подизање способности за заштиту нашег ваздушного простора.

Опремање РС за ПВД ФК-3 морамо посматрати и кроз другу димензију, а то је задовољство људи да напослетку имају могућност да употребљавају најсавременију технику, те да идемо у корак са најразвијенијим земљама у свету.

* КАКВА ЈЕ ПЕРСПЕКТИВА ОПРЕМАЊА ЈЕДИНИЦА ВОЈ?

– Да би у потпуности заокружили систем ПВО, поред ловачких авиона и ракетних система за ПВД, ушли смо и у процес опремања радарско-рачунарским средствима ВОЈ. Пре неколико година јединице ВОЈ доопремијене су са два радара АН/ТПС-70, који су одмах уведени у оперативни рад.

Свесни чињенице да правовремено откривање циљева у ваздушном простору обезбеђује способност за брзу, правовремену и ефикасну реакцију у заштити сопствених снага и објеката, настављамо са опремањем најсавременијим радарима великог, средњег и малог домета. У првој половини

Да би се подаци са свих радара увезали у јединствену радарску слику, потребан је систем аутоматизације. Гледајући у будућност, нисмо седели скрштених руку, већ су наши стручњаци из ВТИ развили наш сопствени систем, који је тренутно у пробном раду и показује фантастичне резултате.

2023. упућујемо део припадника РВ и ПВО на преобуку, а испорука првих радара очекује нас у другој половини године.

Да би се подаци са свих радара увезали у јединствену радарску слику, потребан је систем аутоматизације. Гледајући у будућност, нисмо седели скрштених руку, већ су наши стручњаци из ВТИ развили наш сопствени систем, који је тренутно у пробном раду и показује фантастичне резултате.

* ПРВИ ПУТ НАКОН ТРИ ДЕЦЕНИЈЕ ПОНОВО ПОСТОЈИ КУРС СЛУШАЛАЦА РЕЗЕРВНИХ ОФИЦИРА АВИЈАЦИЈЕ. ШТА ЋЕ НАМ ДОНЕТИ ТАКАВ МОДЕЛ ПОПУНЕ?

– Сагледавајући искуства земаља у региону, али и најразвијенијих земаља у попуни пилотским кадром, одлучили смо да поново активирамо Курс слушалаца резервних официра рода авијација. На овај начин дајемо прилику свим младим људима са завршеним академским студијама, старости до 27 година живота, да постану пилоти. Знамо да тек око три процента популације поседује потребне способности за пилотску професију, па ако томе додамо и необавештеност и неупућеност младих људи на који начин могу да постану војни пилоти, овај проценат се знатно смањује. Курс даје прилику младим, формираним људима да постану војни пилоти на најсавременијим авионима и хеликоптерима.

Искуства из селекције кандидата за курс као и досадашња реализација курса су веома позитивни. На селекцији су били изузетно мотивисани људи, који су сваки поступком показивали изузетну жељу и вољу да постану пилоти који ће се у својој каријери бавити искључиво летењем, за разлику од пилота који су завршили Војну академију који ће поред летења имати прилику да напредују по командној линији.

* БИТНА НОВИНА КОЈУ БЕЛЕЖИМО У 2022. ГОДИНИ ЈЕ СВАКАКО ВАЗДУХОПЛОВНО ОДЕЉЕЊЕ ВОЈНЕ ГИМНАЗИЈЕ У КОЈЕ ЈЕ УПИСАНА ПРВА ГЕНЕРАЦИЈА БУДУЋИХ ВАЗДУХОПЛОВАЦА. КОЛИКО ЈЕ ТАЈ КОРАК БИТАН ЗА БУДУЋНОСТ РВ И ПВО?

– Узимајући у обзир да смо у не тако далекој прошлости имали Ваздухопловну војну гимназију, која је представљала базу за кадете Ваздухопловне војне академије, на овај начин покушавамо да обезбедимо кадар за упис на Војну академију – смер војно ваздухопловство. Данас у ери борбе за сваког човека морамо да размишљамо о довољној и сигурној изборној бази за упис на Војну академију.

Ако би само половина одељења прошла селекцију и уписала се на Војну академију, а ја сам сигуран да ће их бити и више, ми обезбеђујемо око десетак будућих кадетата. Уз селекцију кандидата из цивилних школа можемо очекивати још десетак будућих академаца, чиме се обезбеђује потребан број будућих академаца, што и јесте наш императив.

* КАТЕДРА ЗА ВАЗДУХОПЛОВСТВО НА ВОЈНОЈ АКАДЕМИЈИ БЕЛЕЖИ ЗНАЧАЈНЕ РЕЗУЛТАТЕ У ОСПОСОБЉАВАЊУ КАДЕТА. ШТА ЈЕ ТАКВИМ РЕЗУЛТАТИМА ОДЛУЧУЈУЋЕ ДОПРИНЕЛО?

– Свакако поред стручног и квалитетног кадра на Војној академији, али и у јединицама РВ и ПВО, успешном оспособљавању допринео је и потребан број расположивих ваздухоплова за обуку. Опремањем са 14 авиона „ласта”, ремонтом четири авиона „утва-75”, ремонтом и продужетком временског рока рада на авионима Г-4 и хеликоптерима „газела” и „гама” обезбеђен је потребан број доступних ваздухоплова за реализацију програма летачке обуке на Војној академији.

* КОЛИКО ЋЕ СВЕ ТО ЗАЈЕДНО ДОДАТНО УТИЦАТИ И НА ПРОМОЦИЈУ ПОЗИВА?

– Опремање савременим ваздухопловима, могућност присуства цивила приказима способности и тактичко-техничким зборовима, веће присуство и медијима, односно отвореност ка јавности, знатно су допринели промоцији пилотског позива.

Најбољи показатељ је свакако број кандидата за упис на Војну академију и број уписаних кадетата, а са задовољством истичем да је он ове године вишеструко већи у односу на претходне године. Карактеристичан за ову годину био је и квалитет кандидата, а податак да је селективну летачку обуку успешно завршило 80 процената кандидата сам по себи све говори.

Сведоци смо примене најсавременијих технолошко-техничких достигнућа у оружаним сукобима. Визуелизација бојишта је потпуна, темпо извођења операција страховито брз и скоро да немате прилику непосредног контакта са непријатељском страном. Масовна употреба беспилотних летелица надмашила је сва очекивања, а са сигурношћу можемо закључити да страна у сукобу која има превагу у овом сегменту доминира.

* РАЗВОЈ НАСТАВНОГ И НАУЧНОГ КАДРА ЗА ПОТРЕБЕ РВ И ПВО КОЈИ ЋЕ МОЋИ ДА ИСПРАТИ СВЕ ПРОМЕНЕ КОЈЕ СУ СЕ ДЕСИЛЕ У ВИДУ ОД ПРЕСУДНОГ ЈЕ ЗНАЧАЈА. ШТА СЕ У ТОМ СМИСЛУ ДЕШАВА?

– Војна академија поседује стручан и квалификован кадар који прати достигнућа у развоју савремених средстава наоружања и војне опреме. Повремено у наставном процесу ангажује се и део припадника РВ и ПВО који је у потпуности оспособљен за употребу и одржавање новонабављених средстава. Досадашња искуства показују да кадети завршавају Војну академију са потребним нивоом знања за брзо овладавање средствима и системима по доласку у јединице.

* МОДЕРНИЗАЦИЈА И РЕМОТ ПЕРСПЕКТИВНИХ СРЕДСТВА СПАДАЈУ У КЉУЧНЕ ЗАДАТКЕ РВ И ПВО. ДОКЛЕ СЕ СТИГЛО У ТОМ ПОГЛЕДУ?

– Ремонт и модернизација су свакако један од кључних задатака и имају за циљ да се на рационалан начин обнови ресурс и унапреде борбене могућности сваког борбеног система, а то радимо пре свега на перспективним борбеним системима, самостално или у сарадњи са иностраним партнерима. Модернизација авиона МиГ-29 и радара П-12 и П-18 је у завршној фази, а настављамо са модернизацијом авиона „орао” и ракетног система за ПВД „куб”. Наведеним модернизацијама постижу се два ефекта: побољшање борбених способности и продужење века употребе.

* У САВРЕМЕНИМ ОРУЖАНИМ СУКОБИМА УОЧАВА СЕ СВЕ ВЕЋА ПРИМЕНА РАЗЛИЧИТИХ КАТЕГОРИЈА БЕСПИЛОТНИХ ЛЕТЕЛИЦА. КАКВЕ ЈЕ ТО ПРОМЕНЕ ДОНЕЛО У СМИСЛУ ОБУКЕ, АЛИ И НАЧИНА РАЗМИШЉАЊА О ПРИМЕНИ И УПОТРЕБИ ЈЕДИНИЦА РВ И ПВО?

– Сведоци смо примене најсавременијих технолошко-техничких достигнућа у оружаним сукобима. Визуелизација бојишта је потпуна, темпо извођења операција страховито брз и скоро да немате прилику непосредног контакта са непријатељском страном. Масовна употреба беспилотних летелица надмашила је сва очекивања, а са сигурношћу можемо закључити да страна у сукобу која има превагу у овом сегменту доминира у сукобу. Наравно, свесни ове чињенице, а гледајући у будућност, РВ и ПВО је током 2020. опремљено беспилотним летелицама ЦХ-92, а очекујемо да се опремање новим летелица настави и следеће године. Радује нас што су завршена и испитивања беспилотне летелице домаће произ-

водње „легаз”, чије се увођење у наоружање очекује током наредне године.

Као што сам већ истакао, пратећи и анализирајући искуства из савремених сукоба, та искуства уграђујемо у обуку. Захтеви у обуци су сваким даном све већи, али резултати тако конципиране обуке стварају предуслове за успех у борбеним операцијама.

* ШТА У ГОДИНИ ПРЕД НАМА МОЖЕМО ОЧЕКИВАТИ НА ПЛАНУ ДАЉЕГ ОПРЕМАЊА РВ И ПВО, МОДЕРНИЗАЦИЈЕ, АЛИ И ПОВЕЋАЊА БРОЈА ПИЛОТА, АВИО-МЕХАНИЧАРА, ПОБОЉШАЊА ИНФРАСТРУКТУРЕ... ?

– У наредној години очекује нас наставак опремања најсавременијим средствима и системима као што су транспортни ваздухоплови, вишенаменски хеликоптери, беспилотне летелице, ракетни системи и радарска средства.

Завршавамо пројекат модернизације авиона МиГ-29 у потпуности и настављамо са модернизацијом авиона „орао”, РС за ПВД „куб” и радара П-12. Што се тиче објеката инфраструктуре, тежиште је на објектима за смештај, чување и одржавање новонабављених средстава и подизању нивоа услова за живот и рад људства.

Настављамо са промоцијом војног позива и овде очекујемо заједничке активности на нивоу система с циљем популаризације војног позива и обезбеђења потребног броја кандидата за пријем на курсеве, Средњу стручну војну школу и Војну академију, који ће у наредном периоду попунити јединице РВ и ПВО.

* ДАН РВ И ПВО ОБЕЛЕЖАВА СЕ 24. ДЕЦЕМБРА, НА ДАН КАДА ЈЕ 1912. ФОРМИРАНА ВАЗДУХОПЛОВНА КОМАНДА У НИШУ. КОЛИКО ЈЕ ТРАДИЦИЈА БИТНА У ФОРМИРАЊУ ИДЕНТИТЕТА ПРИПАДНИКА РВ И ПВО?

– Чињенице да смо једна од првих 15 земаља у свету која је увела ваздухопловство у своје оружане снаге, да се обарање аустроугарског ваздухоплова изнад Крагујевца 1915. године сматра првим обарањем ваздухоплова дејством са земље, да су почеци развоја службе ВОЈ везани за 1915, да је током пробоја Солунског фронта успостављена аеропланска радионица – буде понос сваком припаднику РВ и ПВО.

Храброст, снага и патриотизам припадника РВ и ПВО у одбрани државе и нашег народа чине нас поносним на наше претходнике, а наш трајан задатак је да негујемо сећања на њих и њихова херојска дела и наставимо стазама успеха. ■